

OAJ:s kartläggning av puu-arbetstiden

PERSONALEN NÖJD MED NYA ARBETSTIDSRESURSEN

Resultaten av OAJ:s enkätundersökning om hur arbetstiden för planering, utvärdering och utveckling används i daghemmen har nu sammanställts. – Fler krävande arbetsuppgifter har gett mera puu-arbets-tid. Vi ser en klar förbättring i kommunerna, konstaterar arbetsmarknadsombudsman **Kristiina Johansson**.

OAJ har kartlagt hur de särskilda arbetstidsbestämmelserna tillämpas för daghemsföreståndare, lärare och speciallärare inom småbarnspedagogik.

– Avtalsbestämmelserna ändrades en hel del våren 2018 och därför ville vi följa upp hur bestämmelserna tillämpas i kommunala och privata daghem. Enkätundersökningen visar att rätt tolkning av den särskilda arbetstidsbestämmelsen har medfört förnyade verksamhetssätt särskilt i kommunala daghem, berättar **Kristiina Johansson** som är arbetsmarknadsombudsman vid OAJ.

Drygt 720 enkätsvar kom från kommunala daghem i 161 kommuner. I privata daghem tycks förändringen ännu vara på hälft, men här är svaren endast riktgivande då respondenterna var knappt hundra.

Större arbetstidsresurs välkomnas

Efter lagstiftningsreformen behövs allt mera tid för planering, utvärdering och utveckling, så kallad puu-arbets-tid. Idag ska cirka 13 procent av arbetstiden eller ungefär fem timmar per vecka gå till uppgifter utanför barngruppen jämfört med åtta procent tidigare. Arbetstids-

Plock ur enkätresultaten

- I kommunala daghem reserveras överlag tillräcklig tid för planering, utvärdering och utveckling medan man i en del privata daghem ännu tillämpar den gamla arbetstidsbestämmelsen med cirka tre timmar för planering.
- Då arbetsgivaren har gett anvisningar om puu-arbets-tiden, så motsvarar också arbetstidsanvändningen syftet med den särskilda arbetstidsbestämmelsen.
- Lärare inom småbarnspedagogik som själva uppskattade puu-arbets-tiden samt avgjorde tid och plats för arbetet använde under granskningstidpunkten puu-arbets-tid i underkant jämfört med de lärare som följde föreståndarens eller chefens anvisningar.
- Puu-arbets-tid används i enlighet med avtalsbestämmelsen då tiden är insatt i arbetsskiftsförteckningen.
- Det vanligaste är att man i förväg kommer överens om vissa veckodagar för puu-arbets-tiden. Många har också en timme inplanerad för varje arbetsdag.

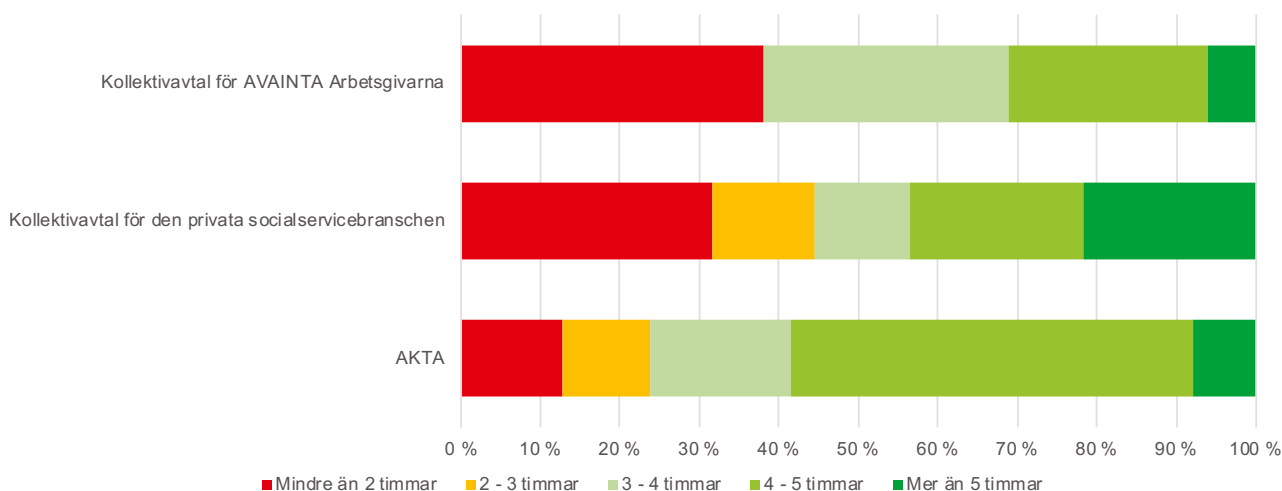
bestämmelserna för daghem inom den privata sektorn är inte ordagrant likadana som bestämmelserna i det kommunala avtalet men innebörden är den samma.

– Kartläggningen visar att de flesta lärarna inom småbarnspedagogik är nöjda med den förnyade arbetstidsbestämmelsen och den nya arbetstidsresursen. Arbetstiden för planering, utvärdering, utveckling och samarbete har ökat i samma förhållande som åliggandena i lagstiftningen har ökat, säger Kristiina Johansson.

I arbetsskiftsförteckningen ska tillräcklig tid reserveras för verksamhet utanför barngruppen; för planering av undervisning och fostran inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen, för utvärderings- och utvecklingsarbete samt för utarbetande av planer för förskoleundervisningen och småbarnspedagogiken.

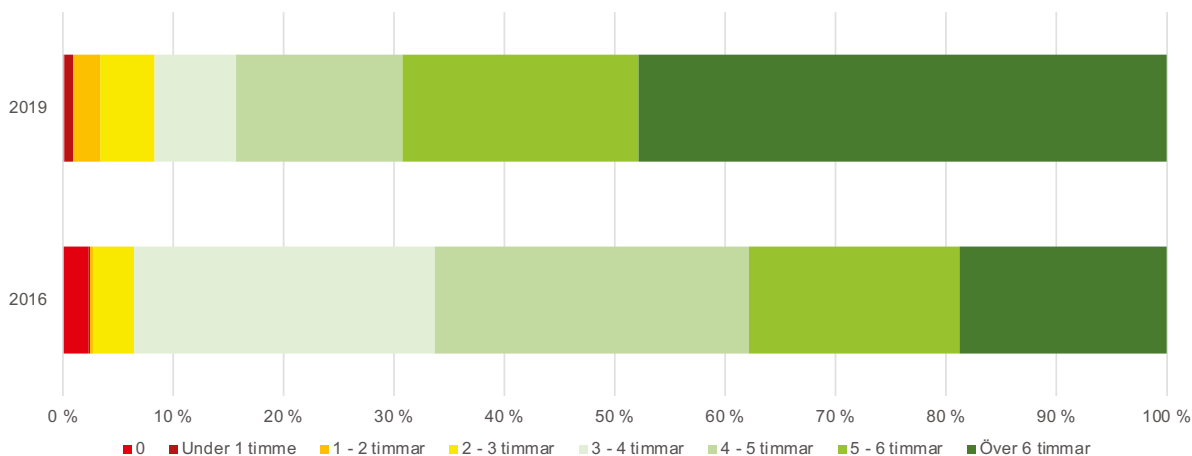
– Utöver de här uppgifterna ska också tillräcklig tid reserveras för möten med föräldrar, mångprofessionellt teamarbete och samarbete med sakkunniga, påminner Johansson.

Puu-arbets-tiden under en vecka för lärare inom småbarnspedagogik (4–8.2.2019)

Under granskningsveckan i februari var puu-arbets-tiden i medeltal 4 timmar 10 minuter för de kommunala lärarna inom småbarnspedagogik. 60 procent använde 5 timmar eller mera. I privata EK-daghem använde lärarna cirka 3 timmar 40 minuter och i AVAINTA-daghem cirka 3 timmar puu-arbets-tid.

Arbets tid som använts för puu-uppgifter och samarbete i kommunala daghem 2016 och 2019

Jämförelsen visar att arbetstiden för uppgifter utanför barngrupp har ökat från cirka 8 till 16 procent.

Håll fast vid puu-arbetstiden

Oförutsedda saker kan hända och arbetsdagen går inte alltid som planerat. Kartläggningen visar att var tredje lära-

re inom småbarnspedagogik inte anvisas en ny tid för uppgifter utanför barngruppen om den inplanerade tiden av någon orsak inte används.

– Det är viktigt att du får använda din puu-arbets tid vid en annan tidpunkt om det blir ändringar i arbetsdagen. Om planerings-, utvärderings- och utvecklingsuppgifter förblir ogjorda försämrar småbarnspedagogikens kvalitet och det är orättvist både gentemot barnen och personalen, konstaterar Johansson.

När det blir ändringar i schemat är det viktigt att arbetstagaren berättar vilka uppgifter som blev ogjorda och sedan ska föreståndaren ge en ny tid som antecknas i arbetsskiftsförteckningen.

– Det är också bra att arbetsgivaren kompletterar arbetstidsanvisningarna med råd om hur man gör då oförutsedda saker händer i arbetet, säger Johansson.

Viktigt med bra ledarskap och tydliga anvisningar

Den småbarnspedagogiska verksamheten ska alla dagar vara systematisk och målinriktad. Lärarna inom småbarnspedagogik har det övergripande ansvaret för att planera verksamheten i barngrupperna, för att genomföra verksamheten planenligt så att målen uppnås samt för att utvärdera och utveckla verksamheten.

– För att man ska kunna uppfylla de krav som ställs i arbetet har också arbetsledningen ett stort ansvar. Daghemsföreståndaren eller närmaste chefen ansvarar för det pedagogiska ledandet och för att lärarna har tillräckligt med tid för att planera, utvärdera och utveckla, säger Johansson.

Förtroendemännen följer upp att arbetsgivarens arbetstidsanvisningar motsvarar det som har avtalats på central nivå och arbetsgivarna ser till att alla daghemsföreståndare tillämpar anvisningarna enligt det överenskomna.

– Arbetsgivaren ansvarar också för att de anställda har det pedagogiska kunnande som behövs i arbetet. Daghemspersonalen ska få information om de mål och förpliktelser som finns i lagstiftningen, säger Johansson.

Hon ser också gärna att man på det lokala planet aktivt lyfter fram viktiga arbetslivsfrågor.

– Lokalföreningarna kan ordna möten eller andra tillställningar där man ytterligare förstärker ledarskap, lärarskap och det pedagogiska kunnandet. 🍷

Tips för hur man tryggar tillräcklig tid för planering, utvärdering och utveckling

- Reservera tillräckligt mycket tid per gång för att planera, utvärdera och utveckla. För korta snuttar är oändamålsenliga.
- Tillräcklig tid reserveras för alla arbetsuppgifter och man ska hinna sköta alla uppgifter på arbetstid.
- Arbetsgivaren har tydliga anvisningar om hur den särskilda arbetstidsbestämelsen tillämpas och anvisningarna följer bestämmelsen på central nivå.
- Daghemsföreståndaren eller närmaste chefen ansvarar för arbetstidsplaneringen och för att arbetsskiftsförteckningen görs upp.
- Puu-arbetstiden fastställs i förväg i arbetsskiftsförteckningen.
- Daghemmet har funktionella arbetsutrymmen och arbetsredskap och en del av puu-arbetet kan också göras hemma.
- Läraren inom småbarnspedagogik känner till sitt övergripande ansvar för att planera, utvärdera och utveckla den småbarnspedagogiska verksamheten så som lagen om småbarnspedagogik förutsätter.

Texten är baserad på OAJ:s nya arbetstidsbroschyr Hyödynnä sak-työaikaasi! I broschyren presenteras enkätresultaten om puu-arbetstiden som främst baseras på svaren av lärarna inom småbarnspedagogik. Senare analyseras också speciallärnarnas och daghemsföreståndarnas svar.